

فصل اول

سرزمین و آب و هوا

اطلاعات این فصل شامل مشخصات جغرافیایی شهرستان و همچنین اطلاعات مربوط به تقسیمات کشوری و وضعیت جوی می باشد که توسط معاونت برنامه ریزی استانداری خراسان رضوی - دفتر آمار و اطلاعات، اداره هواشناسی و اداره منابع طبیعی شهرستان قوچان ارائه گردیده است .

۱- **مشخصات طبیعی** : شهرستان قوچان بخشی از استان خراسان رضوی و دارای وسعتی حدود ۳۸۵۴,۹۸ کیلومتر مربع می باشد . این شهرستان بین مدار جغرافیایی ۳۶ درجه و ۳۷ دقیقه تا ۳۷ درجه و ۴۰ دقیقه عرض شمالی از خط استوا و ۵۸ درجه و ۱۰ دقیقه تا ۵۸ درجه و ۵۸ دقیقه طول شرقی از نصف النهار گرینویچ قرار گرفته است .

شهرستان قوچان از شمال به شهرستان درگز و کشور ترکمنستان، از شرق به شهرستان چناران، از جنوب به شهرستان نیشابور و از غرب به استان خراسان شمالی محدود است .

۲- **تقسیمات کشوری** : از سال ۱۳۱۶ هجری شمسی قوچان یکی از ۱۸ ولایت استان خراسان محسوب می شد که در همان سال با تصویب قانون تقسیمات کشوری شامل بخش های حومه، شیروان و باجگیران می شد . در سال ۱۳۳۹ بخش شیروان از قوچان منتزع گردید و در سال ۱۳۶۲ دهستانهای بیچرانلو، جیرستان و قوشخانه نیز از شهرستان منتزع و به تابعیت شهرستان شیروان درآمدند. نهایتاً در سال ۱۳۸۲ بر اساس تصویب نامه هیات محترم وزیران بخش فاروج از قوچان منتزع گردید . بر اساس آخرین تغییرات تقسیمات کشوری شهرستان قوچان دارای دو شهر (قوچان، باجگیران) و دو بخش (مرکزی، باجگیران) و پنج دهستان (دولتخانه، دوغایی، سودلانه، شیرین دره و قوچان عتیق) می باشد.

۳- **آب و هوا** : با توجه به اینکه شهرستان قوچان در منطقه کوهستانی قرار گرفته است دارای آب و هوای سرد و خشک می باشد و بواسطه وجود ارتفاعات هزار مسجد ، آلاداغ ، محمد بیگ و شاه جهان و تاثیر توده هوایی قطبی سیبری در زمستان بسیار سرد بوده و در تابستان معتدل است.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است :

شهرستان : واحدی از تقسیمات کشوری است با محدوده جغرافیایی معین که از به هم پیوستن چند بخش همجوار که از نظر عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی ، اقتصادی ، سیاسی و فرهنگی واحد متناسب و همگنی را به وجود آورده اند .

بخش: واحدی از تقسیمات کشوری است با محدوده جغرافیایی معین که از به هم پیوستن چند دهستان همجوار مشتمل بر چندین مزرعه، مکان، روستا و احیاناً شهر که در آن عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی واحد همگنی را به وجود می آورد.

شهر: محلی است با حدود قانونی که در محدوده جغرافیای بخش واقع شده و از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل دارای سیمایی با ویژگیهای شهر می باشد.

دهستان: کوچکترین واحد تقسیمات کشوری است که دارای محدوده جغرافیایی معین بوده و از به هم پیوستن چند روستا، مکان، مزرعه همجوار تشکیل می شود که از لحاظ محیط طبیعی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی همگن بوده و امکان خدمات رسانی و برنامه ریزی در سیستم و شبکه واحدی را فراهم می نماید.

آبادی (نقطه روستایی): به مجموعه یک یا چند مکان و اراضی به هم پیوسته (اعم از کشاورزی و غیر کشاورزی) گفته می شود که خارج از محدوده شهرها واقع شده و دارای محدوده ثبتی یا عرفی مستقل باشد. اگر آبادی در زمان سرشماری محل سکونت خانوار یا خانوارهایی باشد "دارای سکنه" و در غیر این صورت "خالی از سکنه" تلقی می شود.

ایستگاههای سینوپتیک (ایستگاههای هواگزاریه همزمان): ایستگاههایی است که در آن، عوامل مختلف جوی از قبیل درجه حرارت خشک و تر، مقدار و نوع ابر، مقدار بارندگی، نوع پدیده جوی، سمت و سرعت باد، مقدار تبخیر، فشار، ساعات آفتابی، نحوه تغییرات فشار، میزان تشعشع خورشید و ۰۰۰ بر اساس دستورالعمل های مشخص و در راس ساعات معین (به طور همزمان در سراسر جهان)، اندازه گیری و پس از ثبت در یک دفتر مخصوص، توسط دستگاههای مخابراتی از قبیل SSB، تلفن و تلکس به مراکز هواشناسی در سراسر جهان مخابره می شود.

حداقل مطلق: عبارت است از پائین ترین درجه حرارت در یک دوره مشخص از زمان (۲۴ ساعت، یک ماه، یک سال یا چند سال).

حداکثر مطلق: عبارت است از بالاترین درجه حرارت در یک دوره مشخص از زمان (۲۴ ساعت، یک ماه، یک سال یا چند سال).

رطوبت نسبی: مقدار هوای تر موجود در یک واحد حجم از هوای معمولی است.

۱-۱- طول و عرض جغرافیایی بخشها در سال ۱۳۸۶

عرض شمالی				طول شرقی				بخش
حداکثر		حداقل		حداکثر		حداقل		
درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	
۳۷	۴۰	۳۶	۳۷	۵۸	۵۸	۵۸	۱۰	کل شهرستان
...	بخش مرکزی
...	بخش باجگیران

مأخذ - معاونت برنامه ریزی استانداری خراسان رضوی - دفتر آمار و اطلاعات .

۱-۲- تعداد بخش ، شهر و دهستان براساس تقسیمات کشوری

تعداد دهستان	تعداد شهر	تعداد بخش	سال
۵	۲	۲	۱۳۸۵
۵	۲	۲	۱۳۸۶

مأخذ - معاونت برنامه ریزی استانداری خراسان رضوی - دفتر آمار و اطلاعات .

۱-۳- مشخصات عمومی بخشها براساس تقسیمات کشوری در سال ۱۳۸۶

تعداد دهستان	تعداد شهر	مساحت (کیلومتر مربع)	بخش
۵	۲	۳۱۵۴/۹۱	کل شهرستان
۴	۱	۲۶۲۱,۴۷	بخش مرکزی
۱	۱	۱۲۳۳,۵۱	بخش باجگیران

مأخذ - معاونت برنامه ریزی استانداری خراسان رضوی - دفتر آمار و اطلاعات .

۴- ۱- تقسیمات کشوری در محدوده شهرستان : ۱۳۸۵

بخش	نام شهر	نام دهستان	تعداد آبادی	
			جمع	دارای سکنه
کل شهرستان .. بخش مرکزی	قوچان		۲۴۵	۱۸۴
			۲۱۲	۱۵۸
			۷۳	۴۷
			۴۸	۳۴
			۳۸	۳۲
			۵۳	۴۵
			۳۳	۲۶
بخش باجگیران	باجگیران	دولتخانه	۳۳	۲۶
			۷	۷

مأخذ - معاونت برنامه ریزی استانداری خراسان رضوی - دفتر آمار و اطلاعات .

۵- ۱- مساحت شهرستان^(۱) بر حسب وضعیت اراضی : ۱۳۸۶ (هکتار)

بخش	جمع	اراضی زراعی	جنگل	مرتع	اراضی مسکونی	سایر
کل شهرستان ..	۳۸۳۸۵۲	۱۸۰۵۹۹	۲۴۷۰۱	۱۷۷۱۶۳	۱۳۷۲	۱۷
بخش مرکزی
بخش باجگیران

۱- جنگل شامل جنگلهای طبیعی، دشت کاشت، بیشه زار و درختچه زار می باشد .

مأخذ - اداره منابع طبیعی شهرستان قوچان

۶- ۱- مشخصات ایستگاههای هواشناسی : ۱۳۸۶

ایستگاه	نام شهر یا دهستان محل استقرار	نوع ایستگاه	سال تأسیس	ارتفاع از سطح دریا (متر)
قوچان	قوچان	سینوپتیک	۱۹۸۳	۱۲۸۷

مأخذ - اداره هواشناسی شهرستان قوچان.

۷- ۱- وضع جوی شهر قوچان برحسب ماه : ۱۳۸۶

ماه	دمای هوا (درجه سانتیگراد)			
	معدل حداکثر	معدل حداقل	حداکثر مطلق	حداقل مطلق
فروردین	۱۶,۳	۴,۸	۲۹,۸	-۱,۰
اردیبهشت	۲۲,۹	۸,۸	۳۱,۸	۲,۴
خرداد	۲۹,۴	۱۱,۶	۳۵,۰	۴,۰
تیر	۳۰,۸	۱۴,۹	۳۴,۲	۱۱,۰
مرداد	۳۰,۹	۱۱,۲	۳۴,۶	۷,۰
شهریور	۲۹,۴	۱۰,۱	۳۴,۴	۳,۲
مهر	۲۲,۰	۲,۷	۲۸,۶	-۳,۰
آبان	۱۹,۲	۰,۳	۲۴,۲	-۴,۰
آذر	۸,۳	۱,۴	۲۰,۴	-۱۲,۶
دی	-۲,۷	۱۴,۵	۴,۴	-۲۵,۴
بهمن	۱,۲	۱۳,۳	۱۷,۰	-۲۴,۰
اسفند	۱۴,۳	۰,۴	۲۳,۲	-۷,۰

۷-۱ - وضع جوی شهر قوچان بر حسب ماه : ۱۳۸۶ (دنباله)

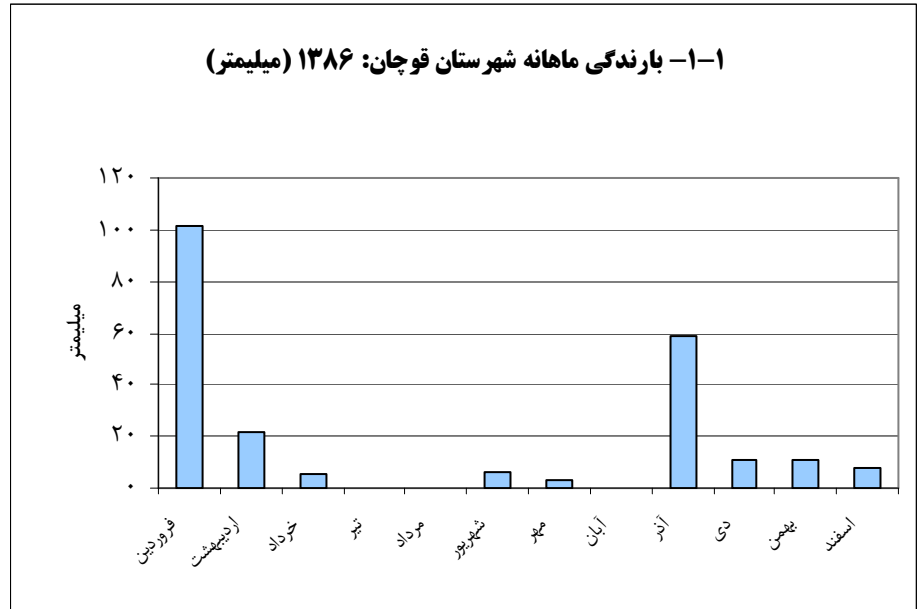
ماه	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	رطوبت نسبی (درصد)		تعداد روزهای یخبندان	ساعات آفتابی (ساعت)	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)
			ساعت ۱۲:۳۰	ساعت ۶:۳۰			
فروردین	۱۰۱,۸	۲۱,۶	۸۸	۶۰	۵	۱۵۴,۳	۱۵
اردیبهشت	۲۱,۸	۱۰,۸	۷۴	۴۲	۰	۲۸۲,۶	۱۵
خرداد	۵,۳	۱,۷	۶۳	۲۷	۰	۳۴۱,۱	۱۴
تیر	۰,۰	۰,۰	۶۴	۳۰	۰	۳۳۹,۸	۱۲
مرداد	۰,۳	۰,۳	۵۰	۲۲	۰	۳۶۴,۷	۱۳
شهریور	۶,۰	۶,۰	۵۶	۲۲	۰	۳۴۲,۵	۱۲
مهر	۳,۰	۳,۰	۶۰	۲۴	۵	۲۸۰,۳	۱۱
آبان	۰,۰	۰,۰	۶۷	۳۲	۱۰	۲۶۴,۱	۱۱
آذر	۵۸,۷	۱۵,۲	۸۸	۶۷	۱۸	۱۳۰,۲	۱۵
دی	۱۱,۱	۴,۳	۹۰	۶۷	۳۰	۱۴۱,۷	۱۰
بهمن	۱۱,۱	۷,۶	۹۰	۶۱	۳۰	۱۹۰,۴	۱۲
اسفند	۷,۹	۵,۳	۷۸	۴۲	۱۶	۱۹۶,۵	۱۵

مأخذ - اداره هواشناسی شهرستان قوچان

۸-۱ - مساحت پارکهای جنگلی طبیعی ، فضاهای سبز و ذخیره گاههای جنگلی : ۱۳۸۶ (هکتار)

بخش	عرصه های جنگلی	پارکهای جنگلی طبیعی	فضاهای سبز	ذخیره گاههای جنگلی
کل شهرستان	۲۴۷۰۱	۰	۲۵	۰
بخش مرکزی	۰	۰	۰	۰
بخش باجگیران	۲۴۷۰۱	۰	۲۵	۰

مأخذ - اداره منابع طبیعی شهرستان قوچان

مبنا: جدول ۱-۷